

Програма (Interreg VI-B) „Евро –Средиземноморски басейн“ (EURO MED) 2021-2027

Програма Интеррег VI-Б „Евро-Средиземноморски басейн“ 2021-2027 (EURO-MED) е европейска програма за транснационално сътрудничество. Управляващ орган на програмата е Регион Прованс-Алпи-Лазурен бряг, Марсилия, Република Франция.

Програма EURO-MED 2021-2027 е нова програма за териториално сътрудничество на Европейския съюз, създадена в резултат на решението на Европейската комисия за преустановяване на програмата за транснационално сътрудничество „Балкани-Средиземно море“ 2014-2020 и за разширяване на програмната територия на програмата за транснационално сътрудничество Интеррег „Евро-Средиземноморски басейн“ 2021-2027 (EURO-MED). Прието е присъединяването на две нови държави към допустимата територия на програма EURO-MED 2021-2027 - Република България и Република Северна Македония, както и на 3 нови испански региона: Кастилия-ла-Манча, Комунидад де Мадрид и Екстремадура, с което общият брой участващи испански автономни региони ще бъде 9. С това увеличение на допустимата географска зона, програмата обхваща 25% от територията на ЕС и включва над 140 млн. души от държавите участващи в програмата.

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Програма EURO-MED 2021-2027 обхваща 10 страни-членки на Европейския съюз (България, Кипър, Хърватска, Франция, Гърция, Италия, Малта, Португалия, Словения и Испания), както и четири държави кандидат-членки на ЕС – Албания, Черна гора, Република Северна Македония и Босна и Херцеговина, или общо 69 региона от ниво 2 (NUTS 2). Република България участва с цялата си територия в програмата.

БЮДЖЕТ

Общият бюджет на програмата EURO-MED за периода 2021-2027 г. е в размер на **293 624 033 евро**, от които 234 899 226 евро се предоставят от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и 58 724 807 евро национално съфинансиране от държавите участващи в програмата.

Приоритет	Финансир ане от ЕФРР (евро)	Индикативно разпределение на средствата от ЕФРР (евро)		Национално съфинансир ане (евро)	Индикативно разпределение на средствата от национално съфинансиране (евро)		Общо финансир ане (евро)
	(a)=(a1)+(a2)			(b)=(c)+(d)	Публично	Частно	(e)=(a)+(b)
		Без техническа помощ	Техническа помощ				
		(a1)	(a2)		(c)	(d)	
<i>Иновации PO1 Smarter MED</i>	48 789 240	45 175 222	3 614 018	12 197 310	10 245 740	1 951 570	60 986 550
<i>Околна среда PO2 Greener MED</i>	155 005 986	143 524 061	11 481 925	38 751 497	35 230 586	3 520 911	193 757 483
<i>Управление ISO1 MED Governance</i>	31 104 000	28 800 000	2 304 000	7 776 000	7 376 000	400 000	38 880 000
<i>Общо</i>	234 899 226	217 499 283	17 399 943	58 724 807	52 852 326	5 872 481	293 624 033

ОСНОВНИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Основни целеви групи на програма EURO-MED за периода 2021-2027 г. са национални, регионални и местни публични власти отговорни за изработването на съответните политики. Предвидените дейности са насочени основно към повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение на координационните процеси и взимането на решения, с цел постигане на по-голяма свързаност на политиките на национално и транснационално ниво. В допълнение, целевата група на програмата включва представители на гражданското общество, организации в подкрепа на опазването на околната среда, организации в подкрепа на бизнеса, университети, образователни и изследователски центрове, неправителствени организации, и др.

СТРУКТУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Структурите за управление на програмата са разположени на територията на Република Франция. Управляващ орган на програмата е Регион Прованс-Алпи-Лазурен бряг, Марсилия. Одитен орган на програмата е Междуведомствена комисия за координация на контрола и дейностите съфинансирани от Европейския съюз, Париж, като се предвижда създаване на група на одиторите към Одитния орган.

СТРАТЕГИЯ И СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Основна задача на програма EURO-MED за периода 2021-2027 г. е да допринесе за прехода към неутрално по отношение на климата и устойчиво общество, постигайки по-висока степен на териториална интеграция, в съответствие с целите за транснационалното сътрудничество. Програмата ще допринесе към борбата с въздействието на глобалните климатични промени, като същевременно ще гарантира устойчивия и иновативен растеж на регионите, в съответствие с Новата политика на сближаване на ЕС за периода 2021-2027 г. Поставените цели на програмата са в съответствие с европейската визия за устойчиво развитие, като Териториалния дневен ред на ЕС до 2030 г. и Европейската зелена сделка.

Мисията на програма EURO-MED 2021-2027 е намирането, предоставянето и прилагането на решения във връзка с идентифицираните в програмния регион предизвикателства, под формата на приоритети в областта на иновациите, икономиката и околната среда, чрез създаване на мултикултурни партньорства, включващи различни заинтересовани страни от публичния и частния сектор, и разработването на проекти отговарящи на нуждите на съответната територия и население. Програмата насърчава споделянето на отговорността към предизвикателствата и проблемите и прилагането на общи решения, като по този начин се постигне сближаване на участващите региони.

За да изпълни поставените цели, програмата ще съфинансира проекти с транснационално измерение и ще работи за изпълнение на 4 мисии, в основата на които са двата стълба на програмата: Иновации и Околна среда:

- *Мисия 1:* Укрепване на иновативна устойчива икономика;
- *Мисия 2:* Опазване, възстановяване и валоризиране на природната среда и наследството;
- *Мисия 3:* Насърчаване на зелените жилищни зони;
- *Мисия 4:* Повишаване на устойчивия туризъм.

Мисията, свързана с укрепване на устойчива икономика и повишаване на иновациите и конкурентоспособността на регионите е заложена в **Приоритет 1 Иновации** (PO1 Smarter MED) и избраната *Специфична цел: "Повишаване на капацитета за изследвания и иновации и въвеждане на напреднали технологии"*. Приоритет 1 допринася пряко за изпълнението и на Мисия 4 на програмата за развитието на устойчив туризъм.

Мисията, свързана с опазване и възстановяване на околната среда, прехода към кръгова икономика и енергиен преход е заложена в **Приоритет 2 Околна среда** (PO2 Greener MED) и избраните *Специфични цели: "Насърчаване на прехода към кръгова и ефективна по отношение на ресурсите икономика" и "Насърчаване на адаптирането към изменението на климата и предотвратяване на риска от бедствия"*.

Приоритет 3 Управление (ISO1 MED Governance) на програмата допринася за изпълнението на *Интеррег Специфичната цел (ISO1 SO(vi)) „Други дейности в подкрепа на по-добро управление на сътрудничеството“*. В рамките на Приоритет 3 се предвиждат дейности в подкрепа на капитализирането на резултатите от програмата чрез създаване на условия за синергия и координация между тематични проекти по Приоритети 1 и 2, както и чрез прилагане на мейнстрийм стратегии в местни, регионални, национални и европейски политики.

ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПРОГРАМАТА

Бенефициенти на програмата могат да бъдат различни видове организации, като национални и местни власти, университети, изследователски центрове, асоциации, НПО, международни организации, малки и средни предприятия, граждански обединения и мрежи, и други органи представлящи гражданското общество. Коментари, мнения и обратна връзка от тези структури са взети предвид на всички етапи от разработването, изпълнението и мониторинга на програмата, чрез провеждането на редовни анкети, обществени консултации, онлайн семинари, срещи със заинтересовани страни и други събития.

Архитектурата, съдържанието и целите на програмата са резултат от непрекъснат диалог между структурите за управление на програмата и участниците в нея, като Управляващият орган, Съвместният секретариат и държавите-участнички имат основна

роля при провеждането на институционални срещи и представяния на проектите и партньорите в програмата.

Освен усилията да бъде осъществяван непрекъснат обмен на мнения и коментари в рамките на програмните структури, някои специфични дейности са предприети във връзка с подготовката на програмния период 2021-2027. През октомври 2019 г., работната група на програма Interreg MED 2014-2020 е определена да изготви новата програма EURO-MED за периода 2021-2027 г. През 2020 г. работната група обсъжда условията на бъдещата програма чрез писмени процедури и по време на редица онлайн и присъствени срещи на нейните членове. През 2020 г. на уебсайта на програмата е публикувана анкета, събрала над 400 отговора както от заинтересовани граждани, така и от експерти в областта на териториалното сътрудничество. Резултатите от проучването са основа на първите предложения от страна на УО/СС до работната група относно избора на стратегически цели на програмата: Иновации (Приоритет 1), Климатични промени (Приоритет 2) и Управление (Интеррег специфична цел 1). След проведените редица обществени консултации, стартът на програмата е даден на 2 декември 2021 г. в Лисабон, на събитие в присъствието на около 100 участници на място и около 300 онлайн.

Националните координационни органи са важни междинни звена на програмата осигуряващи основните информационни канали между потенциалните бенефициенти и/или националните и местни публични власти и частния сектор, от една страна, и Комитета за наблюдение и Управляващия орган, от друга. Отговорност на всяка участваща страна и на съответното национално координационно звено е да предоставя информация и да събира мнения от обратна връзка чрез провеждане на работилници, анкети, срещи, обмени и други.

ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПРОГРАМАТА

Целта на програма EURO-MED 2021-2027 е изграждането на стратегия за информация и публичност в подкрепа на доброто управление и промяна на политиките в средиземноморския регион. Изготвена е пътна карта на целевите области и очакваните резултати от програмата за срок от седем години. Предвижда се подробна стратегия за информация и публичност да бъде одобрена на програмно ниво заедно с одобрението на

проекта на програмата. Стратегията следва да бъде допълвана от годишни комуникационни планове, като подходът се базира на следните основни принципи:

- Тематичен и териториален фокус;
- Екологични практики в стратегиите за информация и публичност на програмно и на проектно ниво;
- Интерактивна комуникация между структурите на програмата и целевата аудитория;
- Синергия между проектите и ангажираност от страна на партньорите;
- Ефективна комуникация на всички програмни нива и включване на други програми, стратегии и инициативи в процеса, когато е приложимо;
- Симбиоза между дейностите за информация и публичност и капитализирането на резултати, с цел промяна на политиките в съответните региони.
- Програмата поставя следните стратегически цели на по отношение на дейностите за информация и публичност:
- Повишаване на осведомеността за програмата на територията на участващите страни и региони;
- Подкрепа на дейностите за информация, публичност и капитализация на проектите с високо качество и добавена стойност;
- Насърчаване на промяната на политиките в програмната територия.

С оглед постигане на ефективна комуникация с целевите групи, програмата предвижда различни информационни канали, като провеждане на събития, публикации в онлайн медии и социални мрежи, в печатни медии и издаването на минимално количество печатни материали.

Дейностите за информация и публичност по отношение на целите и резултатите на програмата са адресирани до възможно най-широка аудитория от потенциални бенефициенти и заинтересовани страни. Целевата аудитория включва 5 категории, описани подробно в стратегията за информация и публичност на програмата: потенциални бенефициенти и проектни партньори в рамките на допустимата територия на програмата; стратегически партньори и заинтересовани страни, като НПО и асоциации, МСП, междуправителствени организации; крайни потребители и участници в политическия процес; крайни потребители на информационни технологии; широката публика.

